

การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการโดยใช้เอกสารการรับใช้สังคม

(ที่มา : เอกสารประกอบการบรรยายของ รองศาสตราจารย์ ดร.อวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ หัวข้อ “แนวทางประเมินผลงานบริการวิชาการรับใช้สังคมและมาตรฐานเอกสารที่ใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการ” เมื่อวันที่ 28 – 29 มิถุนายน 2559 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)

การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการโดยใช้เอกสารการรับใช้สังคม

สืบเนื่องจาก ก.พ.อ. ได้มีประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2556 ซึ่งครอบคลุมถึง “ผลงานวิชาการรับใช้สังคมซึ่งมีคุณภาพดี” กล่าวคือ เป็น “ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ที่เกิดขึ้นโดยใช้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาอย่างน้อยหนึ่งสาขาวิชา และปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมโดยประจักษ์ต่อสาธารณะ ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมนี้ต้องเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทางด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านเกี่ยวกับ ชุมชน วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม อาชีพเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง คุณภาพชีวิต หรือสุขภาพ หรือเป็นผลงานที่นำไปสู่การจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบอื่น ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน” (ทั้งนี้ ไม่นับรวมงานที่แสวงหากำไรและได้รับผลตอบแทนส่วนบุคคลในเชิงธุรกิจ)

ทั้งนี้ รูปแบบของเอกสารจะต้องจัดทำเป็น เอกสาร ความยาวไม่น้อยกว่า 3,000 คำ โดยมีคำอธิบาย/ชี้แจงโดยชัดเจนประกอบผลงานนั้น ในประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
2. การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย
3. กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
4. ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น
5. การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว
6. การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
7. แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป

การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

1. การขอกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีการประเมิน 2 ส่วน ประกอบด้วย
 - 1.1) ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอน ใช้ “เอกสารประกอบการสอนในรายวิชาที่สอน”
 - 1.2) ส่วนที่ 2 การประเมินผลงานวิชาการ คุณภาพระดับดี โดยใช้ผลงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 - ผลงานวิจัย
 - ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น

- ผลงานวิชาการรับใช้สังคม
- บทความทางวิชาการตามคำจำกัดความในประกาศ ฉบับที่ 10
- ตำรา
- หนังสือ

2. การขอกำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์ มีการประเมิน 2 ส่วน ประกอบด้วย

- 2.1) ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอน ใช้ “เอกสารคำสอนในรายวิชาที่สอน”
- 2.2) ส่วนที่ 2 การประเมินผลงานวิชาการ **คุณภาพระดับดี** โดยใช้ผลงานอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
 - บทความวิจัย หรือ
 - ผลงานวิชาการรับใช้สังคม หรือ
 - ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น และ
 - ตำรา หรือ หนังสือคุณภาพระดับดี

3. การขอกำหนดตำแหน่งศาสตราจารย์

<p>เอกสารการประเมินประกอบด้วย 2 ส่วน ประกอบด้วย</p> <p>ส่วนที่ 1 การประเมินผลการสอน</p> <p style="text-align: center;">- ไม่ต้องใช้เอกสาร</p> <p>ส่วนที่ 2 การประเมินผลงานวิชาการ</p> <p>วิธีการประเมิน มีการประเมิน 2 วิธี ดังนี้</p>	
<p>วิธีที่ 1 ต้องมีทั้งส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2</p> <p>ส่วนที่ 1</p> <p>1.1) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีมาก หรือ</p> <p>1.2) ผลงานวิชาการรับใช้สังคม คุณภาพดีมาก</p> <p>หรือ</p> <p>1.3) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น</p> <p>ซึ่งมีคุณภาพ ดีมาก</p> <p>และ</p> <p>ส่วนที่ 2</p> <p>ผลงานแต่งตำรา หรือ หนังสือซึ่งมีคุณภาพดีมาก</p>	<p>วิธีที่ 2 เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง</p> <p>1) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีเด่น หรือ</p> <p>2) ผลงานวิชาการรับใช้สังคม คุณภาพ ดีเด่น</p> <p>หรือ</p> <p>3) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น</p> <p>ซึ่งมีคุณภาพ ดีเด่น หรือ</p> <p>4) ผลงานแต่งตำรา หรือหนังสือ</p> <p>ซึ่งมีคุณภาพ ดีเด่น</p>

กรอบการเขียนบทความวิชาการรับใช้สังคม

อาจารย์พัชริน ดำรงกิตติกุล ผู้ประสานงานวิจัยในระบบสถาบันการศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้บันทึกการบรรยายของ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ บรรณาธิการวารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (TCI กลุ่ม 1) เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2558 ณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ไว้ดังนี้

1. **สถานการณ์ที่เป็นอยู่ (ที่มา วัตถุประสงค์)** มองทั้งมิติปัญหา และทุนหรือศักยภาพชุมชนด้วย วิเคราะห์องค์ประกอบผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระบุปัญหาของชุมชนท้องถิ่น และปัญหาทางวิชาการ ด้วย หาช่องว่างของความรู้ เพื่อกำหนดโจทย์วิจัย การแสวงหาที่มันักวิจัย และนำไปสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย
2. **กระบวนการที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลง การยอมรับของชุมชน การมีส่วนร่วม** กับใครบ้าง กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ บทบาทของแต่ละฝ่ายในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์สถานการณ์ การตั้งโจทย์วิจัย การออกแบบการวิจัย การดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
3. **ความรู้ ความเชี่ยวชาญ (ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิธีวิจัย)** กระบวนการที่ใช้ มีทั้งกระบวนการเก็บข้อมูลทางวิชาการ กับการจัดกิจกรรม เป็นเนื้อหาจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งต้องเอาความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาด้วย ระบุว่าใช้ความรู้ชุดใดมาคิดออกแบบการวิจัย
4. **สถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป (ผลการวิจัย)** การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในชุมชน และทางวิชาการ อาทิ การติดตั้งกลไกการแก้ปัญหา การสืบทอดความรู้ การพัฒนาวิถีคิดของชาวบ้าน และนักวิจัย การสร้างความรู้ใหม่ การเสริมพลังชุมชน การพัฒนาการเรียนการสอน และคุณภาพบัณฑิต
5. **ผลกระทบ ที่เกิดกับชุมชน แนวโน้มความยั่งยืนของการเปลี่ยนแปลง (อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ)** การสร้างความยั่งยืนหรือความต่อเนื่องให้ดำรงอยู่ ซึ่งต้องมีคุณค่า อาทิ ได้คน กลุ่ม คณะกรรมการ มีแผนงาน โครงสร้าง ระเบียบ กฎเกณฑ์ กองทุน กิจกรรมต่อเนื่อง การขยายผล กลุ่มใหม่ เป็นต้น

เกณฑ์พิจารณาคุณภาพงานเขียนบทความวิชาการรับใช้สังคม

1. **Originality** ไม่จำเป็นต้องมีองค์ความรู้ใหม่ อาจมี โจทย์ใหม่ วิธีการใหม่ สาขาวิชาการใหม่หรือผสมศาสตร์ ทดสอบความรู้ที่ใช้แก้ปัญหา กลุ่มตัวอย่างใหม่ มีการสร้างความรู้ร่วมกัน และอื่นๆ
2. **Consistency term** ที่ใช้ ความหมาย จุดยืนทางทฤษฎี
3. **คุณภาพการเขียน** เช่นประโยคไม่ซับซ้อน มีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่ใช่เขียนแบบทั่วไป ต้องเขียนอย่างเจาะจง มีลำดับขั้นตอน แต่ละย่อหน้ามี ๑ concept
4. **คุณภาพของการอภิปราย** การใช้ logic (การเอาให้ถูกที่ค้น) ความน่าเชื่อถือ การใช้แนวคิดทฤษฎีมาสนับสนุน หรือโต้แย้ง
5. **Contribution** ผลต่อวิชาการ นโยบาย ชุมชน sectors ต่างๆ
6. **Implication** นำไปปฏิบัติ ใช้ประโยชน์ได้จริง มีความคุ้มค่า อย่างไร

ปัญหาการเขียนบทความที่ผ่านมา รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ ได้พบปัญหาดังนี้

1. เขียนไม่กระชับ เช่น ทีมวิจัย ต้องระบุว่า มีทั้งนักวิชาการ และชาวบ้าน
2. การให้ความรู้ ต้องบอกว่ามีอะไร

3. ความแม่นยำ มีตัวเลข งานวิจัยทำในปีไหน จำนวนคนเท่าไร
ข้อเสนอแนะ รองศาสตราจารย์ดร.กาญจนา แก้วเทพ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. แต่ละย่อหน้า 1 แนวคิด
2. แต่ละย่อหน้ามีความเชื่อมโยง
3. การจัดหมวดหมู่ด้วยการใช้ตัวเลข 1 1.1 1.1.1
4. ตัวยานวิจัย ต้องแสดงโจทย์ วัตถุประสงค์
5. มีการทบทวนวรรณกรรม และความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนด้วย
6. มี ตัวแปร ปัจจัย คือ อะไรบ้าง
7. หลักการสุ่มตัวอย่าง
8. การอธิบายกระบวนการที่ทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นอย่างละเอียด
9. การใช้เครื่องมือ ให้เหมาะสม มีประโยชน์
10. การรายงานผล ต้องมีหลักฐานน่าเชื่อถือ
11. ต้องมีการตีความจากข้อมูลที่ได้รับ สกัดหลักวิชาการออกมา
12. การนำเสนอ ควรมี pattern อย่างมีแบบแผน

วารสารที่ตีพิมพ์บทความวิชาการรับใช้สังคม

วารสารทางวิชาการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด ได้แก่ วารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังต่อไปนี้

1. ฐานข้อมูลระดับนานาชาติ

- Academic Search Premier (<http://www.ebsco.com/home>)
(select ebscohost and then academic search premier)
- Agricola (<http://agricola.nal.usda.gov>)
- BIOSIS (<http://www.biosis.org>)
- CINAHL (<http://www.ebscohost.com/academic/cinahl-plus-with-full-text>)
- EiCOMPENDEX (<http://www.ei.org>)
- ERIC (<http://www.eric.ed.gov/>)
- H.W.Wilson (<http://www.ebscohost.com>)
(select ebscohost and then H.W.Wilson)
- Infotrieve (<http://www.infotrieve.com>)
- Ingenta Connect (<http://www.ingentaconnect.com>)
- INSPEC (<http://www.theiet.org/publishing/inspec>)
- MathSciNet (<http://www.ams.org/mathscinet>)
- MEDLINE/Pubmed (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>)
- PsycINFO (<http://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/index.aspx>)

- Pubmed (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>)
- ScienceDirect (<http://www.sciencedirect.com>)
- SciFinder (<https://scifinder.cas.org/>)
- Scopus (<http://www.info.scopus.com>)
- Social Science Research Network
(<http://papers.ssrn.com/sol3/DisplayAbstractSearch.cfm>)
- Web of Knowledge (<http://wokinfo.com>)

2. **ฐานข้อมูลระดับชาติ** ได้แก่ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index -- TCI)
เฉพาะวารสารที่มีชื่ออยู่ในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
(http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/list%20journal.php)

